

KATEDRA ÚSTAVNÍHO A EVROPSKÉHO PRÁVA
FAKULTA PRÁVNICKÁ ZČU V PLZNI

Diplomová práce

Vývoj a význam institutu dětského ombudsmana v evropském kontextu

Daniela Nacházelová

(vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Renáta Vokrojová)

Posudek oponenta práce

Úvod

Diplomantka Daniela Nacházelová předložila k posouzení diplomovou práci na téma „Vývoj a význam institutu dětského ombudsmana v evropském kontextu“. Jedná se o jeden z důležitějších studijních výstupů, kterým má diplomantka prezentovat své komplexní schopnosti, jež jsou nezbytné pro budoucí výkon kvalitní a odborné práce v oboru právo.

Formální stránka práce

Předložená diplomová práce je zpracována v rozsahu 72 stran čistého textu a člení se do 5 kapitol, které jsou doplněny o závěr obsahující shrnutí celé práce, anglické resumé, seznam pramenů a literatury, seznam příloh a seznam zkratk.

Ze seznamu použité literatury zjišťujeme, že diplomantka vycházela především z prací českého původu, v seznamu jsou nicméně uvedeni i někteří zahraniční autoři (např. prof. Jane Fortin). Autorka korektním způsobem pracovala s citační technikou, v práci nalezneme celkem 235 poznámek pod čarou (řada z nich odkazuje na Bibli, což činí práci zcela výjimečnou), což odpovídá nadstandardnímu využití zdrojů. Celá práce má velmi kvalitní odbornou i literární úroveň, doprovobenou emočním pojetím diplomantky, jež zřejmě pramení z jejího profesního zájmu o postavení dětí ve společnosti, a je, až na výjimky, prosta gramatických i stylistických chyb, což svědčí o pečlivé závěrečné redakci.

Lze tedy uzavřít, že po formální stránce práce splňuje všechna kritéria kladená na tento typ studentského výstupu.

Obsahová stránka práce

Práce je systematicky rozčleněna do 5 kapitol, přičemž kapitola první je úvodem do rozebírané problematiky. Jednotlivé kapitoly jsou dále celkem logicky členěny na subkapitoly. Práce je nadto doplněna o závěr, který je především krátkou rekapitulací a shrnutím předcházejících kapitol.

V úvodu se diplomantka zabývá v první řadě vymezením pojmu „dítě“, a to jak v mezinárodních tak ve vnitrostátních právních instrumentech, je zde dokonce nastíněn i biblický pohled na tento pojem, což přidává na zajímavosti práce. V druhé řadě si zde diplomantka vytyčuje cíl své práce, což je především deskripce instituce dětského ombudsmana, a uvádí důvody, které ji k výběru tématu vedly. Některá slovní spojení např. „...rodina je zastaralá násilná forma soužití dvou partnerů.“ byt' diplomantkou odkazovaná na údajné některé autory, se oponentce jeví, jako přehnaná, na druhé straně je však patrna kritika tohoto pojetí ze strany diplomantky, což je chvályhodné. Práce je v na mnoha místech osobním vyznáním diplomantky, což je mimo jiné i důkazem vlastního, nikoli kopírovacího stylu, který je i v práci diplomové zapovězen.

Druhá kapitola se zabývá vznikem a historií institutu veřejného ochránce práv a ve svém závěru se zaměřuje konkrétně na dětského ombudsmana. Diplomantka zde nejdříve vymezuje pojem „ombudsman“ a jeho různá pojetí, dále popisuje jednotlivé druhy ombudsmanů. Také uvádí stručnou historii týkající se vzniku a vývoje tohoto institutu především na území Evropy, a to od starověku až po současnost. Poslední subkapitola je věnována výkladu o dětském ombudsmanovi, vymezení tohoto pojmu, druhům dětských ombudsmanů a také je krátce pojednáno o historii institutu.

Předmětem třetí kapitoly je postavení, pravomoci a činnost dětského ombudsmana a to z hlediska obecného. Autorka zde uvádí všeobecnou charakteristiku postavení, pravomocí a činnosti dětského ombudsmana s občasnými exkurzemi do úprav v konkrétních zemích.

Ve čtvrté kapitole diplomantka popisuje institut dětského ombudsmana a jeho úpravu ve vybraných evropských zemích. Konkrétně v Norském království, ve Švédském království, v Polské republice a na Slovensku. U každé země je krátce

pojednáno o historii institutu dětského ombudsmana, především o jeho vzniku a vývoji. Popsány jsou také druhy dětských ombudsmanů ve zmíněných zemích, jejich činnosti a oprávnění. Autorka se u každé subkapitoly také zabývá současnou situací v dané zemi, kdo úřad dětského ombudsmana v současnosti zastává atp. Tato část je zajímavá a jistě přispívá k celkovému vyznění práce, kriticky však oponentka vnímá odkazy na wikipedii, která není zdrojem hodným pro citace v odborných pracích. (např. odkaz pod bodem 118).

Pátá kapitola je věnována rozboru institutu dětského ombudsmana v České republice. Kapitola je rozdělena do 4 subkapitol, které se ještě dále člení, což zvyšuje přehlednost práce. V první subkapitole je pojednáno o pojmu „veřejný ochránce práv“ a také o jeho vzniku a vývoji v ČR. Autorka zde mj. popisuje současnou situaci v ČR a konstatuje, že v ČR institut dětského ombudsmana dosud neexistuje. Zatímco druhá subkapitola analyzuje pravomoci, působnost a činnost veřejného ochránce práv v České republice, subkapitola třetí se již přímo zaměřuje na dětského ombudsmana a na možnosti vzniku této funkce v ČR. Autorka zde uvádí, jaké pravomoci má stávající veřejný ochránce práv k ochraně práv dětí a jaké jsou jejich limity, zmiňuje také některé další orgány určené k ochraně dětí. Poslední subkapitola představuje výzkumnou část vztahující se k celé páté kapitole. Diplomantka nejprve vymezuje výzkumný problém - *Je přínos ombudsmana pro děti, ale i dospělé významný? V čem? Proč?* – dále stanovuje hypotézy a popisuje použité výzkumné metody, což jsou především dotazníky pro děti a pedagogy. Autorka zde zjišťovala, o kterých svých právech mají děti nějakou znalost a o kterých naopak nikdy neslyšely, (např. právo na ochranu před škodlivou prací a před vykořisťováním), zda se cítí v některých právech omezovány či nikoliv. Dále autorka zkoumala, jestli děti ví, kam se obrátit o pomoc, a zda už některé z nich pomoc vyhledaly. Dotazníkové šetření se týkalo také pedagogů, pro které autorka otázky mírně pozměnila, vzhledem k jejich postavení. Tato část je velmi zajímavým oživením celé práce a výstupy výzkumu představují užitečné údaje k této problematice.

Metodologie práce

Diplomantka zvolila, jak sama v úvodu práce uvádí, zejména metodu deskripce, jelikož jejím cílem bylo především daný institut popsat a vytvořit tak úvod do problematiky dětského ombudsmana. V práci je nicméně hojně použita také metoda

historická, analýza, komparace a dedukce. Velmi zajímavé je srovnání úprav institutu dětského ombudsmana v několika různých zemích, které představuje velmi povedené užití komparativní metody.

Velice vydařeným prvkem práce je také výzkum, kterému je věnován závěrečné kapitoly a který přináší zajímavé poznatky z oblasti problematiky dětského ombudsmana a jeho zavedení v ČR.

Závěrečné hodnocení

Práci diplomantky Daniely Nacházellové lze označit za dílo velmi zdařilé, které odpovídá všem kritériím kladeným na tento typ práce. Po stránce obsahové také nelze této práci vytknout žádné zásadní vady, naopak tato diplomová práce je velmi dobře logicky strukturovaná a přehledná a dokládá výborné schopnosti diplomantky v oblasti nakládání se zdroji. Předložená práce demonstruje nadstandardní zájem autorky o tuto problematiku, což mj. vyplývá z výzkumu provedeného na základních a středních školách.

Hlavním cílem, který si diplomantka v úvodu práce stanovila, bylo popsat institut dětského ombudsmana, vyložit jeho obecné pravomoci, působnost a vymezit hlavní náplň jeho činnosti. Můžeme bezesporu konstatovat, že tento cíl autorka diplomové práce naplnila.

Diplomantka svou diplomovou prací dosvědčila své schopnosti výborně pracovat s odbornými zdroji, vymezit si cíle svého odborného bádání a logicky a argumentačně strukturovat své dílo tak, aby bylo srozumitelné a přesvědčivé.

Kvalifikační práce je plně způsobilým podkladem pro obhajobu, ke které tuto práci doporučuji a její písemné zpracování hodnotím na výbornou, přičemž konečné hodnocení je možno provést až po řádné obhajobě.

Otázka k ústní obhajobě:

1) Bylo by třeba v případě vzniku instituce dětského ombudsmana v ČR novelizovat tzv. antidiskriminační zákon? Pokud ano, jak?

V Plzni dne 11.3.2017

JUDr. Monika Forejtová, Ph.D., v. r.
oponentka práce